
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2017:1

Begravningsverksamheten

Sammanfattning

I betänkandet behandlas kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2017:5, Begravningsverksamheten, samt motion 2017:99 i vilken lämnas ett antal förslag relaterade till skrivelsen. Utskottet instämmer i sak i kyrkostyrelsens förslag men föreslår vissa justeringar föranledda av påpekande från Kyrkorättsutskottet. Samtidigt föreslås motionen avslås i sin helhet.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Motionens förslag	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund	3
Begravningsverksamheten, huvudmannaskapet, tillsyn m.m.	3
Ärendets beredning	9
Biskopsmötet.....	10
Skrivelsen.....	10
Motionen	12
Utskottets överväganden	13
Bilaga 1 Förslag till ändringar i kyrkoordningen	15
Bilaga 2 Kyrkorättsutskottets yttrande 2017:8y	17

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2017:1

1. Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) enligt bilaga 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 2.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 3.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2017:5, Begravningsverksamheten

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Motionens förslag

Motion 2017:99 av Elsa Christersson, Begravningsverksamhet

1. Kyrkomötet beslutar att avslå föreslagna ändringar i kyrkoordningen i kyrkostyrelsens skrivelse 2017:5 Begravningsverksamheten.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån redan gjorda utredningar, hos regeringen framhålla behovet av en samordning av krematorieverksamheten.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmärksamma biskopsmötet på vikten av att vid visitationer och samtal uppmärksamma det värde kyrkogårdarna har som mötesplatser.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över skrivelsen i Kr 2017:8y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Begravningsverksamheten, huvudmannskapet, tillsyn m.m.

Begravningsverksamheten

Frågor om hur de som avlidit ska tas om hand är av betydelse för alla, oavsett om man tillhör något trossamfund eller inte och oavsett livsåskådning. Det måste finnas vissa gemensamma ordningar och det blir därmed en statlig uppgift att ange vad som ska gälla för alla medborgare. Fortfarande är dock kyrkogården i regel begravningsplats och Svenska kyrkans församlingar och pastorat har, med undantag för i första hand Stockholms och Tranås kommuner, kvar ansvaret för den begravningsverksamhet som avser alla, oavsett om de tillhör eller inte tillhör Svenska kyrkan. Förutsättningarna och villkoren för begravningsverksamheten skiljer sig påtagligt från det som gäller för mycket annan kyrklig verksamhet.

Begravningsverksamhet definieras i 1 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) som ”de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser”. Definitionen av begreppet togs in i begravningslagen vid relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten. I proposition 1998/99:38 Staten och trossamfunden – begravningsverksamheten, kulturminnena, personalen, avgiftsbetalningen, m.m. anförde regeringen att definitionen klargjorde att det i begravningsverksamheten ingår att anordna och hålla tillräckligt antal gravplatser, att ta emot stoft för

förvaring och visning samt att sköta gravsättning och kremering. Vidare borde det, menade regeringen, åligga huvudmannen att tillhandahålla eller kunna anvisa en lokal som lämpar sig för begravningsceremoni samt att hålla personal, byggnader, maskiner och andra anordningar som erfordras för att fullgöra dessa uppgifter samt att ansvara för att ekonomiska resurser finns för verksamheten. De rättsliga uppgifter som enligt begravningslagen åvilade den som innehar en begravningsplats menade man också skulle ingå i begravningsverksamheten. Utanför begravningsverksamheten föll däremot sådana tjänster som anskaffande av kista och gravsten, annonsering, anordnande av begravningsceremoni och minnesstund samt skötselåtaganden.

Huvudmannskapet

Genom förslag i proposition 1998/99:38 tillkom även bestämmingen av begreppet ”huvudman”. I 1 kap. 1 § i begravningslagen sägs att med huvudman avses ”församling inom Svenska kyrkan eller kommun som ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde”. Med ”församling” avses i begravningslagen församling eller kyrklig samfällighet i Svenska kyrkan.

I kyrkoordningens andra kapitel Församlingens uppdrag noteras i 3 § att föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen. Det anges i förarbetena att man med detta ville markera ”att även begravningsverksamheten är en del av kyrkans uppgift samtidigt som det görs klart att det är en allmänt samhällelig uppgift som staten har anförtrott kyrkan genom lagstiftning”. Det framgår av 2 kap. 5 § i kyrkoordningen att i de fall församlingar samverkar i pastorat, så är det pastoratet som fullgör uppgifterna enligt begravningslagen.

I 2 kap. 10 a § i kyrkoordningen anges att det i Göteborgs stift får finnas en begravningssamfällighet för att fullgöra samtliga uppgifter som ingår i begravningsverksamheten enligt begravningslagen samt för att svara för skötsel av gravar. Begravnings-samfälligheten omfattar det territoriella område som utgjorde Göteborgs kyrkliga samfällighet enligt indelningen den 1 januari 2016. Kyrkostyrelsen har fattat beslut med närmare bestämmelser om begravningssamfälligheten i Göteborg, vilka trädde i kraft den 1 januari 2017 (SKFS 2016:8).

Huvudmannens skyldigheter framgår av 2 kap. i begravningslagen och innebär i huvudsak att huvudmannen ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra gravanläggningar av allmänt förekommande slag. Huvudmannens skyldighet att tillhandahålla gravplats omfattar dem som vid dödsfallet var folkbokförda på en fastighet inom församlingen eller kommunen. För varje allmän begravningsplats ska upprättas en gravkarta och föras gravbok eller gravregister enligt särskilda föreskrifter.

Av 9 kap 6 § i begravningslagen framgår de tjänster som huvudmannen utan kostnad för dödsboet ska tillhandahålla för den som vid dödsfallet var folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Dessa tjänster omfattar gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år, gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav, vissa transporter, kremering, lokal för förvaring och visning av stoftet, samt lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

Huvudmannen har också att besluta i ärenden enligt begravningslagen om t.ex. upplåtelse, förnyelse och förverkande av gravrätt, flyttning av gravsatt stoft eller aska, anstånd med gravsättning och prövning av gravanordnings uppsättande.

Länsstyrelsen utövar tillsyn över begravningsverksamheten och kan, om en huvudman inte fullgör sina skyldigheter enligt begravningslagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, förelägga huvudmannen vite för att fullgöra skyldigheterna.

Krematorieverksamheten

Enligt 9 kap. 6 § i begravningslagen är kremering en av de tjänster som huvudmannen är skyldig att tillhandahålla. Kremering ingår alltså i begravningsavgiften, men det föreligger ingen skyldighet för huvudmannen att anordna och hålla ett eget krematorium. Vem som får anordna och hålla ett krematorium är dock reglerat i begravningslagen genom att det i 3 kap. 1 § anges att ett krematorium får anordnas och hållas bara av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling. Utöver det egna behovet hos den huvudman som har ett krematorium utförs kremationer också på uppdrag av huvudmän som saknar eget krematorium.

År 2015 fanns det 59 krematorier i landet varav 56 under det kyrkliga huvudmannskapet. Antalet krematorier har stadigt minskat de senaste decennierna från att ha varit 73 stycken i mitten/slutet av 1990-talet. Fördelningen av krematorier över landet är vidare mycket ojämn. Tillgången på krematorietjänster ska dock inte bara bedömas utifrån antalet krematorier utan också efter deras kapacitet, d.v.s. det antal kremationer som årligen kan utföras enligt gällande tillstånd från länsstyrelsen. Även i det perspektivet är fördelningen ojämn över landet.

Länsstyrelsen utövar tillsyn över krematorieverksamheten och ger även tillstånd för verksamheten efter miljöprövning. Det finns dock inget forum för övergripande frågor om och samordning av krematorieverksamheten. Såväl ombyggnation som nybyggnation av krematorier är mycket kostsamt.

Hanteringen av begravningsfrågor

Utöver den direkta begravningsverksamhet som församlingar och pastorat som huvudmän arbetar med och har ansvar för finns det uppgifter av annat slag som är av betydelse för begravningsverksamheten och som utförs av olika organisationer inom Svenska kyrkan, i nära anslutning till kyrkan eller mer fristående.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska enligt sina stadgar ”bistå medlemmarna i begravnings- och kyrkogårdsfrågor utifrån deras uppdrag som huvudmän för begravningsverksamheten och innehavare av allmänna begravningsplatser”. Arbetsgivarorganisationen arbetar med rådgivning till medlemmarna inom bland annat juridik, administration, kulturarvet, vissa fastighetsfrågor, serviceverksamheten, den fysiska arbetsmiljön, och praktiska frågor kring förvaltningen av begravningsplatserna. Man ger ut manualer och informationsmaterial till huvudmän och allmänhet. I deras nyhetsblad Observera behandlas i betydande omfattning begravningsfrågor. Arbetsgivarorganisationen erbjuder också fasta utbildningar till medlemmarna om bland annat lagregler, gravskötsel, arbetsledning, kulturmiljöförvaltning m.m. På servicesidan kan nämnas att man hjälper huvudmän att formulera beslut i olika ärenden som gäller enskilda och med överklaganden i olika instanser samt administrerar arbetsvolymmätningar till stöd för församlingarnas personalbemanning.

Sveriges Kyrkogårds- och krematorieförbund är en politiskt och konfessionellt obunden ideell förening som har sitt ursprung i den Svenska Eldbegängelseföreningen, som i sin tur har rötter i Svenska Likbränningsföreningen, bildad 1882. Den föreningen bildades med syftet att skapa möjligheter för kremation i Sverige, vilket vid denna tidpunkt inte var tillåtet. Drygt två tredjedelar av de kyrkliga huvudmännen beräknas vara medlemmar. Enligt förbundet representerar medlemmarna över 90

procent av landets befolkning. Enligt sina stadgar ska Kyrkogårds- och krematorieförbundet bedriva information, utbildning, tillhandahålla konsultativa tjänster och göra utredningar, ta initiativ till forskning och utveckling, påverka utformningen av lagar och bestämmelser, publicera sig på olika sätt och verka för olika gravskick samt påverka utformning av begravningsplatser och krematorier. Man ska vidare verka för bildande av regionala avdelningar bland kyrkogårdsvårdande organisationer.

Även om det i kyrkoordningens bestämmelser om den nationella nivåns uppgifter inte finns något uttryckligt sagt om uppgifter kopplade till begravningsverksamheten utför kyrkostyrelsen i realiteten sådana uppgifter. Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan, vilket bland annat visar sig genom att kyrkostyrelsen svarar på av regeringskansliet remitterade utredningar på begravningsområdet och genom kontakter med Skatteverket och Kammarkollegiet avseende uppbörden av begravningsavgiften. Företrädare för kyrkostyrelsen har också funnits med som representanter för Svenska kyrkan vid statliga utredningar. Till detta kan även läggas att Svenska kyrkan på nationell nivå blir involverad i fråga om händelser på lokal nivå som väckt medialt intresse då det finns en förväntan på kyrkostyrelsen och ärkebiskopen som företrädare för hela Svenska kyrkan att även kunna uttala sig i frågor som rör begravningsverksamheten. Svenska kyrkans redovisningskommitté, KRED, som är ett organ underställt kyrkostyrelsen som svarar för redovisnings- och därmed relaterade frågor som är av allmänt intresse för Svenska kyrkan. Vidare tillhandahåller den bl.a. en särredovisningsmodell som redogör för de principer som gäller vid särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader. Kyrkokansliet tillhandahåller också ett system för registrering av begravningshuvudmännens budgetar avseende begravningsverksamheten och vidarebefordran av dessa till Kammarkollegiet. Kyrkostyrelsen ska också leda och samordna Svenska kyrkans beredskap. I all krisberedskapsverksamhet kan också begravningsverksamheten beröras. Det finns även viss rådgivning från kyrkokansliets sida.

I juni 2007 slöts ett avtal mellan Svenska kyrkan (nationell nivå), Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund om att inrätta ett gemensamt råd för begravningsfrågor. I en instruktion för rådet sägs att det ska vara ett forum för samråd mellan parterna rörande begravningsfrågor. Rådet består av två ledamöter vardera från Svenska kyrkan och Arbetsgivarorganisationen och tre ledamöter från Kyrkogårds- och krematorieförbundet (detta för att bereda en plats även för någon som företräder en kommunal huvudman) och kan samlat företräda begravningsverksamheten i frågor som parterna är eniga om. Varje part utser lika många ersättare. En ledamot samt ersättare från varje part ska vara tjänsteman hos organisationen, övriga är förtroendevalda. Svenska kyrkan innehar ordförandeposten medan vice ordförande kan växla mellan organisationerna. Svenska kyrkan tillhandahåller också sekreterarfunktionen i rådet. Bland de frågor som rådet har arbetat med kan nämnas framtagande av rapport om begravningsavgiftens variation, IT-stöd för verksamheten, etisk policy, arkivutbildning för begravningsverksamhetens handlingar samt framtagande av folder om krisberedskap i begravningsverksamheten. Rådets funktion som ett etiskt råd för frågor som kan uppkomma inom verksamheten har blivit alltmer framträdande på senare tid. Som ett resultat av detta finns nu en s.k. funktionsbrevlåda dit begravningshuvudmännen kan skicka in etiska frågeställningar som man vill att rådet ska klargöra. Rådet har beslutat om gemensamma riktlinjer för sådana etiska ställningstaganden.

Det förekommer också viss rådgivning från stiftet på det begravningsjuridiska området även om mer specialiserade frågor ofta hänvisas vidare till Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Från och med år 2014 gäller enligt direkta föreskrifter i

kyrkoordningen, 6 kap. 4 §, att stiftet ska främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen. I arbetet med detta aktualiseras i olika utsträckning frågor som avser begravningsverksamheten. Vidare måste stiftsstyrelsen i sina beslut om den lokala kyrkliga indelningen pröva att församlingar och pastorat kan klara uppgiften att vara huvudmän för begravningsverksamheten. Vilka krav som ur denna synvinkel behöver ställas på församlingar och pastorat kan på så sätt bli en stiftsfråga.

Samordning

Det är Svenska kyrkan som helhet med församlingar, samfälligheter och stift som är ett registrerat trossamfund. Samtidigt är församlingar, samfälligheter och stift var för sig egna juridiska personer i sin egenskap av att vara det som i lagen kallas ”registrerade organisatoriska delar” av trossamfundet Svenska kyrkan. Som registrerat trossamfund företräds Svenska kyrkan av kyrkostyrelsen och har kyrkomötet som högsta beslutande organ.

Till det som ska finnas för att ett samfund ska kunna vara ett ”registrerat trossamfund” hör trossamfundets stadgar, se 8 § i lagen om trossamfund (1998:1593). Motsvarande gäller enligt 13 § i samma lag också för registrerade organisatoriska delar av ett trossamfund. Den av kyrkomötet som högsta beslutade organ fastställda kyrkoordningen utgör stadgarna för såväl trossamfundet Svenska kyrkan som helhet som för kyrkans organisatoriska delar, alltså stift, församlingar och samfälligheter/pastorat. Den sammanhållande funktion som tidigare lagar stod för kan kyrkoordningen sägas ha tagit över.

Kyrkoordningen kan inte säga något om vad uppdraget från staten omfattar eller hur det ska utföras såvitt gäller de i lag och förordning direkt reglerade uppgifterna. Kyrkoordningen anger dock vilka församlingar och pastorat som utövar detta huvudmannaskap och innehåller bestämmelser om formerna för församlingars och pastorats verksamhet, oavsett vad det innehållsligt rör sig om. Bestämmelserna om val, såväl direkta som indirekta val, styr hur de personer utses som har ansvar för begravningsverksamheten och vilka personer som kan utses. Det finns ett antal bestämmelser i 3 och 4 kap. i kyrkoordningen om hur kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska arbeta. Det är i mycket sådant som kan sägas vara gemensamt för demokratiskt verkamma beslutande organ och styrelser i det svenska samhället. Dessa bestämmelser gäller naturligtvis också när ärenden avseende begravningsverksamheten behandlas. Även bestämmelserna i kyrkoordningens kapitel 47 och 48 om ekonomisk förvaltning samt om revision och granskning är av betydelse för hanteringen av ärenden avseende begravningsverksamheten.

Vid handläggning av enskilda ärenden enligt begravningslagen ska förvaltningslagen (1986:223) tillämpas. Det medför att när ärenden avseende enskilda handläggs gäller vissa särskilda bestämmelser som saknar motsvarighet i kyrkoordningen. Exempel på detta är att det i 18 § i förvaltningslagen finns stadgat om röstplikt i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild. Det kan samtidigt noteras att kyrkoordningen innehåller bestämmelser av betydelse för hur ärenden hanteras men som ofta inte finns lika uttalat i andra typer av stadgar och föreskrifter, t.ex. bestämmelserna om att beredningen ska innefatta en barnkonsekvensanalys när kyrkorådet bereder ett ärende där kyrkofullmäktige ska fatta ett beslut som gäller begravningsverksamheten.

I normalfallet gäller enligt 10 kap. 2 § att när det är särskilt angivet i kyrkoordningen får kyrkostyrelsen besluta om närmare bestämmelser på de områden där kyrkomötet enligt samma paragraf ska utfärda bestämmelser. Kyrkostyrelsen har alltså

ingen generell rätt att fatta för stift, församlingar och pastorat bindande beslut om inte kyrkomötet i kyrkoordningen har medgett en sådan beslutanderätt. Detta utesluter inte att kyrkostyrelsen kan ha en samordnande roll i vissa frågor. Inom vissa områden leder kyrkostyrelsens roll som styrelse för trossamfundet Svenska kyrkan och som företrädare för trossamfundet till arbete av samordnande karaktär, även om resultatet av arbetet och dess genomslag vilar på annat än tvingande beslut. Som exempel kan nämnas att när kyrkostyrelsen har antagit en plattform för Svenska kyrkans roll och uppgift i den svenska välfärden, med syftet att den ska vara vägledande för Svenska kyrkan som aktör i välfärden, kan detta ses som ett samordnande arbete. Plattformens betydelse och genomslag är dock beroende av om, och i vilken utsträckning, det som sägs där bejakas på ett bredare plan inom kyrkan.

Tillsyn

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingarnas liv. Detta framgår såväl av lagen om Svenska kyrkan, 5 §, som av kyrkoordningen, 6 kap. 1 §. I 6 kap. 4 § i kyrkoordningen finns ytterligare bestämmelser om stiftets olika uppgifter. Där angavs ursprungligen att stiftet skulle främja och ha tillsyn över församlingarnas grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission genom att erbjuda utbildning och fortbildning samt genom andra insatser. Genom beslut av 2012 års kyrkomöte ändrades bestämmelserna så att där inte längre sägs något om hur stiftet ska utföra uppdraget att främja och ha tillsyn. Däremot vidgades stiftets uppdrag till att även avse att främja en god förvaltning och ha tillsyn över förvaltningen. Beslutet hade sin bakgrund i betänkandet Närhet och samverkan (SKU 2011:2) i vilket det konstaterades att det av flera anledningar fanns skäl att i kyrkoordningen ange att stiftets främjande och tillsyn även ska avse förvaltningen hos församlingar och pastorat. Exempelvis betonades att Svenska kyrkan som helhet eller som trossamfund har ett yttersta ansvar även för de lokala ekonomiska förhållandena.

Som ett instrument för stiftets tillsyn finns församlingsinstruktionen. Enligt 57 kap. 5 § i kyrkoordningen ska det för varje församling finnas en församlingsinstruktion. Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion. Det centrala innehållet i församlingsinstruktionen är ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Församlingsinstruktionen utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen eller, när det är fråga om en gemensam församlingsinstruktion, för pastoratet och dess församlingar enligt 57 kap. 6 § i kyrkoordningen.

Kyrkoordningen innehåller inga uttryckliga bestämmelser om kyrklig tillsyn som särskilt avser begravningsområdet. Detta innebär dock inte att delar av det som finns med i uppräkningsavtalet av vad den kyrkliga tillsynen omfattar även har beröring med begravningsverksamheten. Uppgiften för stiftet att ge råd stöd och hjälp i rättsliga frågor och förvaltningsfrågor är inte begränsad till någon viss del av det arbete som äger rum hos församlingar och pastorat. Det innebär att även begravningsverksamheten berörs. I vilken utsträckning frågor som avser begravningsverksamheten behandlas vid biskopens visitationer torde variera. Att sådana frågor också kan komma upp bör ändå vara självklart. Bestämmelserna om beslutsprövning avser alla beslut som fattas av församlingar och pastorat oavsett vilken verksamhet de gäller. Det är fråga om en formell prövning som i första hand avser att de bestämmelser som finns i kyrkoordningen har följts.

När det gäller den kommande begravningssamfälligheten i Göteborgs stift, kan konstateras att kyrkostyrelsen i sitt beslut med närmare bestämmelser om begravningssamfälligheten i Göteborg, SvKB 2016:8, angivit att Göteborgs stift, utöver den tillsyn som utövas av länsstyrelsen, får främja och ha tillsyn över begravningssamfällighetens verksamhet och förvaltning (5 kap. 2 §). Vidare finns angivet att den kyrkoherde som är ordförande i begravningsstyrelsen ansvarar för tillsyn över all verksamhet i begravningssamfälligheten utifrån ett pastoralt perspektiv (5 kap. 3 §).

Ärendets beredning

Kyrkomötet 2015 gav kyrkostyrelsen i uppdrag att mot bakgrund av vad Kyrkorättsutskottet anfört i betänkandet Samordning av begravningsverksamheten m.m., Kr 2015:2, ”klargöra hur frågorna om tillsyn och samordning ska hanteras”. Utskottet menade att samordning av och tillsyn över begravningsverksamheten är mycket angelägna frågor för Svenska kyrkan. Utskottet konstaterade att det pågick ett utredningsarbete om behovet av samverkan mellan de kyrkliga huvudmännen inom begravningsverksamheten men att det inte stod klart i vilken utsträckning frågor om samordning och tillsyn skulle komma att behandlas i den utredningen. Utskottet menade att de frågor som utskottet behandlat är så angelägna att kyrkostyrelsen, även om en utredning då pågick i vissa delar, med anledning av motionerna skulle ges i uppdrag att klargöra hur frågorna om tillsyn och samordning ska hanteras.

I början av december 2015 avlämnades utredningsbetänkandet *Ansvar i samverkan från församling till nationell nivå – utredning om samverkansformer för begravningsverksamheten* (SKU 2015:2) till kyrkostyrelsen. Mot bakgrund av att kyrkomötesuppdraget och utredningen visat sig ha beröringspunkter beslöt kyrkostyrelsen emellertid att inte remittera utredningen utan att frågorna istället fortsatt skulle beredas tillsammans.

Det av kyrkostyrelsen beslutade fortsatta beredningsarbetet resulterade i promemorian *Begravningsverksamheten – samordning och tillsyn m.m.* som syftade till att klarlägga de frågeställningar som aktualiserats genom kyrkomötesuppdraget.

I promemorian lämnades förslag till ändringar i kyrkoordningen som dels tydliggör att kyrkostyrelsen ska svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten, dels att det hör till stiftets uppgifter att främja och ha tillsyn över hur församlingarna och pastoraten fullgör sitt uppdrag som huvudman för begravningsverksamheten. Vidare diskuterades relationen mellan statlig och kyrklig tillsyn. I promemorian föreslogs också att varje församling som inte ingår i ett pastorat och varje pastorat ska fastställa en instruktion med riktlinjer som beskriver hur begravningsverksamheten, i förekommande fall, är utformad.

I promemorian fanns även vissa överväganden om hur förslagen om en förtydligad ansvarsfördelning och roll för kyrkostyrelsen kan antas påverka andra aktörer på begravningsområdet. I ett avsnitt om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation sägs att det, mot bakgrund av förslaget om kyrkostyrelsens förtydligade uppdrag, framstår som önskvärt att en renodling inom verksamhetsområdet kommer till stånd och att verksamheten i huvudsak koncentreras till kyrkostyrelsen.

I promemorian anger man att med hänsyn till att krematorietjänsten är en del av begravningsverksamheten kan det ses som naturligt att även krematorieverksamheten omfattas av det föreslagna förtydligade ansvarsområdet för kyrkostyrelsen vilket skulle innefatta att ansvara för en långsiktig planering av landets krematorieverksamhet svara för information och samordning samt rådgivning gentemot huvudmännen.

Biskopsmötet

Biskopsmötet består av stiftets biskopar och är reglerat i kyrkoordningens 13:e kapitel. Av bestämmelserna där framgår att ärkebiskopen regelbundet ska kalla biskopsmötet till samråd om stiftsledningen och ämbetsansvaret. Biskopsmötet ska också, på begäran av kyrkostyrelsen, yttra sig i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt (12 kap. 3 a § i kyrkoordningen). Biskopsmötet ska också ha tillsyn över biskoparnas verksamhet. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar (57 kap. 2 § i kyrkoordningen).

Skrivelsen

Riktlinjer för begravningsverksamheten

Kyrkostyrelsen har, med utgångspunkt i den remitterade promemorian *Begravningsverksamheten – samordning och tillsyn m.m.* till kyrkomötet överlämnat skrivelsen *Begravningsverksamheten* (KsSkr 2017:5).

Inledningsvis föreslår kyrkostyrelsen i sin skrivelse att det i kyrkoordningen ska införas en ny bestämmelse som ålägger de församlingar och pastorat som är huvudmän för begravningsverksamhet att fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad. Kyrkostyrelsen framhåller att det självklart är så att begravningslagen och begravningsförordningen ger ramarna för vad som kan tas upp i riktlinjerna när där anges vad begravningsverksamheten innefattar och vad som ska göras. Styrelsen menar att syftet med införandet av en begravningsinstruktion är att stärka och tydliggöra församlingarnas och pastoratens arbete med utförandet av uppdraget som huvudmän för begravningsverksamheten.

Beslut om riktlinjerna ska, enligt förslaget, fattas av kyrkofullmäktige. Kyrkostyrelsen menar att eftersom det är församlingar och pastorat som i lagen fått uppdraget att vara huvudmän är det rimligt att det är det högsta beslutande organet hos huvudmannen som anger riktlinjerna för arbetet.

När kyrkofullmäktige har fastställt riktlinjerna ska de delges stiftet. Detta förslag hör, enligt kyrkostyrelsen, samman med frågorna om tillsyn. Kyrkostyrelsen menar dock att riktlinjerna för begravningsverksamheten inte bör vara en bilaga till församlingsinstruktionen utan ett eget dokument. Det bör därmed också göras en tydlig skillnad mellan en begravningspastoral och riktlinjer för begravningsverksamheten. En begravningspastoral kan behandla hela det skeende som enligt 24 kap. 1 § i kyrkoordningen hör till begravning i vid mening och personliga kontakter i anslutning till detta medan riktlinjerna behandlar begravningsverksamheten som avser alla medborgare.

Kyrkostyrelsen menar att det är viktigt att det sker ett arbete lokalt och en reflektion när riktlinjerna tas fram. Dock anger kyrkostyrelsen att det kan vara lämpligt att ta fram ett material som kan vara en hjälp att starta processen och stimulerar denna. Vilket stöd som kan behövas för det lokala arbetet med riktlinjerna behöver dock övervägas vidare, bland annat i samverkan med stiftet.

Stiftets tillsyn

Kyrkostyrelsen föreslår att det ska införas bestämmelser i kyrkoordningen som tydliggör att stiftets uppdrag att utöva tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat även omfattar hur församlingar och pastorat fullgör sitt uppdrag som huvudman för begravningsverksamheten. Det sker genom ändringar av bestämmelserna i 6 kap. 4 § och 57 kap. 1 §. Kyrkostyrelsen menar dock att det inte finns tillräckliga skäl för att på stiftet lägga ett mer utvecklat arbete med direkt främjande av

begravningsverksamheten. Det arbete som inomkyrkligt, i vid mening, görs av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation kan, enligt kyrkostyrelsen, ses som ett främjande av begravningsverksamheten liksom verksamheten hos Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund. Det arbete som sker på ”central” nivå uppskattas och fungerar väl och mot den bakgrunden saknas enligt kyrkostyrelsen anledning att decentralisera verksamhet av detta slag genom att lägga ett särskilt främjandeansvar hos stiftet. Att lägga ett direkt främjandeansvar på stiftet skulle också, framhåller kyrkostyrelsen, kräva uppbyggande av ny kompetens och ytterligare ekonomiska resurser och man menar att det kan ifrågasättas om det skulle vara rationellt med hänsyn till att området rymmer frågor som spänner över ett brett fält och där det torde krävas att man arbetar kontinuerligt och samlat med frågeställningarna för att kunna svara upp mot det behov av stöd som finns. Det tydliggörande av tillsynsuppgiften som kyrkostyrelsen föreslår, menar man, bör kunna hanteras inom ramen för befintliga resurser.

Kyrkostyrelsen framhåller att begravningsriktlinjerna i sig kan bli föremål för tillsyn. Det kan finnas sådant som uppmärksammas från stiftets sida när de får del av riktlinjerna. Detta ska inte motsatsvis tolkas som om det innebär något slags godkännandebeslut om det inte kommer en reaktion från stiftet. Det är naturligt att riktlinjerna finns med som en utgångspunkt om man t.ex. vid en visitation tar upp begravningsverksamheten.

Kyrkostyrelsen framhåller slutligen att riksdagen såväl har beslutat om att församlingar är huvudmän för begravningsverksamheten som angett i lagen om Svenska kyrkan att det hör till församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst och utöva mission. Församlingarna svarar både för det som är konstitutivt för Svenska kyrkan som trossamfund och är huvudmän för begravningsverksamhet avseende alla medborgare. Principiellt kan detta, enligt kyrkostyrelsen, ses som problematiskt och ordningen med begravningsombud har sin bakgrund i detta förhållande. Kyrkostyrelsen menar dock att när stiftet utövar tillsyn måste denna naturligtvis också utgå från att begravningsverksamheten avser alla medborgare. Det saknas anledning att anta att detta inte ska fungera väl eller skapa någon obalans i systemet. Tvärtom behöver i tillsynen uppmärksammas nödvändigheten av att hantera begravningsverksamheten utifrån dess särskilda förutsättningar.

Ansvar för övergripande frågor

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkostyrelsen ska svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten vilket föreslås tydliggöras genom ett tillägg i kyrkoordningens bestämmelser om kyrkostyrelsens uppgifter.

Kyrkostyrelsen lyfter i detta sammanhang frågan om krematorieverksamheten och behovet av en planering och samordning på det området och menar att det är uppenbart att frågor som gäller krematoriekapaciteten behöver hanteras och att det är av gemensamt intresse för församlingar och pastorat som huvudmän. Hur och vad som bör göras är en fråga som behöver övervägas särskilt. Det som står klart är att det är en sådan fråga som kyrkostyrelsen behöver uppmärksamma när gemensamma frågor avseende begravningsverksamheten ska hanteras.

Andra frågor som kyrkostyrelsen i detta sammanhang lyfter i sin skrivelse är kontakter med riksdag, regering, myndigheter, organisationer och andra nationella parter, interna frågor inom områden som rör policy, samordning och organisationens utformning liksom uppgifter relaterade till huvudmannaskapet: intressebevakning, information, rådgivning och medverkan vid utbildning i juridik, ekonomi, kulturarv, krisberedskap samt utveckling genom kontakt med aktuell forskning och omvärldsbvakning. Kyrkostyrelsen menar att allt detta är frågor av betydelse som behöver

hanteras och som därmed kan rymmas inom uppdraget att svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten. Man framhåller dock att detta förhållande inte med självklarhet medför att kyrkostyrelsen själv och kyrkostyrelsens kansli direkt kan hantera dem.

Slutligen menar kyrkostyrelsen att det behöver ske en fortsatt beredning av vilka konkreta arbetsuppgifter som ska finnas hos Svenska kyrkans nationella nivå. I det sammanhanget ska, anför kyrkostyrelsen, föras samtal med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och med Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund.

Ikraftträdande

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkoordningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2019. Anledningen till den sena ikraftträdandetidpunkten är, enligt kyrkostyrelsen, att tiden mellan ett beslut av kyrkomötet i senare delen av november 2017 och ikraftträdande den 1 januari 2018 är för kort då det behövs information och viss förberedelse tid innan bestämmelserna kan tillämpas. Trots att allt inte torde vara på plats den 1 januari 2019 heller ger det, enligt kyrkostyrelsen, ändå bättre förutsättningar.

Motionen

I motion 2017:99 föreslås *dels* att kyrkomötet ska avslå föreslagna ändringar i kyrkoordningen i kyrkostyrelsens skrivelse 2017:5 Begravningsverksamheten och *dels* att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån redan gjorda utredningar, hos regeringen framhålla behovet av en samordning av krematorieverksamheten. Vidare föreslås i motionen att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmärksamma biskopsmötet på vikten av att vid visitationer och samtal uppmärksamma det värde kyrkogårdarna har som mötesplatser.

I motionen påpekas att begravningslagen skiljer mellan de rent praktiska åtgärderna i samband med dödsfall och den religiösa och ceremoniella delen samt att den nationella nivån inom Svenska kyrkan omnämns bara som en administrativ förmedlare av begravningsavgiften och att stiftsnivån över huvud taget inte nämns. Vidare framhålls att Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund redan lämnar råd och håller utbildningar. De stora fördelarna med detta ligger, enligt motionären, i de möjligheter till kunskapsöverföring och nätverksbygge utanför de gängse kanalerna som dessa organisationer står för. Det som brister är kvalificerad utbildning av begravningsombuden liksom samordning på nationell nivå av krematorieverksamheten. Vidare anför i motionen att, i ett läge när Svenska kyrkan på alla nivåer bör använda alla sina krafter för att hitta vägar för människor att nå in till den tro och det hopp som Svenska kyrkan står för, är det svårt att förstå varför kyrkostyrelsen vill gå mot lagen, slå sönder fungerande verksamhet och lägga ytterligare ansvar på organ som redan tycks ha nog med uppgifter. Slutligen anför att det mervärde i form av naturliga mötesplatser som kyrkogårdarna innebär inte kan överskattas.

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) enligt bilaga 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 2.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:99, punkt 3.

Utskottet menar att kyrkostyrelsens förslag om att det ska införas krav på varje huvudman för begravningsverksamheten att fastställa riktlinjer för begravningsverksamheten är bra. Utskottet tror att detta kommer att bidra till en större tydlighet kring församlingens uppgift som begravningshuvudman. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att anta kyrkostyrelsens förslag i denna del. Dock bör förslaget justeras i enlighet med vad Kyrkorättsutskottet anfört kring begreppet delges. Även när det gäller synpunkterna från Kyrkorättsutskottet kring behovet av en särskild reglering i 3 kap. 2 § instämmer utskottet med vad som anförs i yttrandet och menar att riktlinjer för begravningsverksamheten torde rymmas i 3 kap. 2 §, första stycket, punkten 3 som talar om mål och riktlinjer för verksamheten i stort. Någon ändring av paragrafen är därför inte nödvändig.

Även förslaget i skrivelsen om att tydliggöra stiftens roll att ha tillsyn över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs anser utskottet vara väl genomarbetat och genomtänkt. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att anta kyrkostyrelsens förslag även i denna del. Även här föreslår vi dock att förslaget justeras i enlighet med kyrkorättsutskottets yttrande.

Slutligen instämmer utskottet i kyrkostyrelsens bedömning att kyrkostyrelsen bör ges ett övergripande ansvar för begravningsfrågornas hantering inom Svenska kyrkan. Inte minst viktigt är, enligt utskottet, detta när det gäller frågor relaterade till krematorieverksamheten.

Mot bakgrund av det sagda föreslår utskottet att kyrkomötet ska anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen (SvKB 1999:1) enligt *bilaga 1*. Då utskottet i sak instämmer i kyrkostyrelsens skrivelse föreslår utskottet också att motionens förslag såvitt avser punkt 1 och 2 ska avslås. När det gäller punkt 3 kan utskottet instämma med motionären i att kyrkogårdarna kan ha ett värde också som mötesplatser. Dock menar utskottet att det måste vara upp till varje biskop att själv avgöra det närmare innehållet i och utformningen av visitationer och samtal varför motionen även i denna del bör avslås.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson Björner, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Claes Block, Aina Andersson, Anton Härder, Cecilia Clausen, Per Lindberg, Gustaf Bengtsson, Maj-Lis Aasa, Olle Reichenberg, Kåge Johansson, Tomas Jansson, Birgit Kullingsjö, Bella Aune, Irene Oskarsson och Bo Hanson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Britt Sandström, Irma Carlsson, Sven Gunnar Persson, Stefan Aro, Britt Kilsäter, Märta Brita Forsberg Svensson, Karin Forsell, Elsa Christersson och Markus Holmberg.

Biskoparna Sven-Bernhard Fast och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Innan nya alternativa tillsynsfunktioner skapas på kyrko- och stiftskansli behöver det tydliggöras vad som hör till samhällsuppdraget och vad som hör till församlingens grundläggande uppgift. Vidare bör de ekonomiska konsekvenserna belysas, liksom behovet av partiella samfälligheter.

Elsa Christersson

Bilaga 1

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

O 2017:1
Bilaga 1

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen,
*dels att 6 kap. 4 §, 10 kap. 3 § och 57 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 6 a §, av följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 a §

För varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamhet ska det finnas riktlinjer för hur den verksamheten ska vara utformad.

När kyrkofullmäktige har fattat beslut om riktlinjerna ska de översändas till stiftet för kännedom.

6 kap.

4 §

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen.

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira guds-tjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen *och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.*

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet.

10 kap.

3 §¹

Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,

¹ Paragrafens nuvarande lydelse avser beslutad lydelse fr.o.m. den 1 januari 2018 (SvKB 2016:1).

4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
6. svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma data-system,
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan, *och*
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning.
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan,
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning, *och*
10. svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten inom Svenska kyrkan.

57 kap.

1 §

Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor,
1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor *samt beträffande hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs,*
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. biskopens och domkapitlets granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även Svenska kyrkan i utlandet.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2019.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2017:8y

Begravningsverksamheten

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2017:5.

I föreslagna 2 kap. 6 a § i kyrkoordningen föreslås i andra stycket att de riktlinjer som kyrkofullmäktige ska beslut ska ”delges” stiftet. Termen förekommer inte i kyrkoordningen i dag. Kyrkorättsutskottet avstyrker användning av ordet ”delge” i formella sammanhang på grund av att uttrycket har en nära koppling till den juridiska termen ”delgivning”. Delgivning innebär att en viss handling överlämnas till en viss person på ett visst sätt som dokumenteras. Syftet med detta är att kunna använda delgivningen som bevis om att mottagaren fått del av just den handlingen. Detta är inte avsikten med den nu aktuella bestämmelsen. Syftet med regleringen är att stiftet ska få de riktlinjer som fullmäktige beslutat skickade till sig. Kyrkorättsutskottet föreslår därför att orden ”delges stiftet” ersätts med ”översändas till stiftet för kännedom”.

I 10 kap. 3 § i kyrkoordningen (lydelse enligt 2016:1) föreslås vidare införas en punkt 10 med innebörden att kyrkostyrelsen ska ”svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten”. I flertalet av punkterna i nämnda bestämmelse preciseras uppgifterna som kyrkostyrelsen svarar för genom att dessa relaterar till *kyrkan* eller *Svenska kyrkan*. För att det inte ska råda någon tveksamhet att detta uppdrag avser den begravningsverksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan, och inte sådan verksamhet hos andra huvudmän eller i allmänhet, bör en motsvarande precisering ske också här. Detta kan lämpligen göras genom att orden ”inom Svenska kyrkan” läggs till efter ordet ”begravningsverksamheten”.

Föreslagna 3 kap. 2 § i kyrkoordningen innebär införande av ytterligare en numrerad punkt i den lista över sådana ärenden som kyrkofullmäktige ska besluta om och som omfattas av delegationsförbud i 3 kap. 3 § andra stycket i kyrkoordningen. Punkterna är exempel på principiella ärenden och ärenden som på annat sätt är av större vikt.

Kyrkomötet 2016 beslutade på förslag av kyrkostyrelsen att tillföra punkten 2 (lydelse enligt SvKB 2016:1). Såväl den punkt som infördes vid 2016 års sammanträde och den punkt som nu föreslås införas skulle enligt Kyrkorättsutskottets mening i sak kunna inrymmas i punkten 3 (lydelse enligt SvKB 2016:1) som avser mål och riktlinjer för verksamheten. Kyrkorättsutskottet hade då inget att erinra mot att det tillägg som gjordes och berörde inte frågan i sitt yttrande (jfr Kr 2016:2y). Kyrkostyrelsen föreslår nu, andra året i rad, att bestämmelsen kompletteras med ytterligare exempel, som enligt Kyrkorättsutskottet mening redan ryms inom den befintliga uppräknings av exempel. Förslaget innebär även en omnumrering av uppräknings.

Kyrkorättsutskottet har tidigare uttalat (Kr 2013:3) att arbetet med kyrkoordningen ska präglas av en strävan att åstadkomma ett förenklat regelverk i syfte att uppnå ett regelverk som är ändamålsenligt, enkelt att tillämpa för alla Svenska kyrkans nivåer och som syftar till att skapa goda förutsättningar för utförandet av den grundläggande uppgiften. Mot denna bakgrund anser Kyrkorättsutskottet att det finns anledning att vara försiktig med att utöka antalet punkter om det inte finns starka skäl för detta.

Detta gäller särskilt i de fall där det exempel på beslut som föreslås läggas till redan kan innefattas i någon av de befintliga punkterna. Den nu föreslagna ändringen är enligt Kyrkorättsutskottets uppfattning inte regeltekniskt ändamålsenlig. Utskottet avstyrker av detta skäl den föreslagna ändringen i 3 kap. 2 § i kyrkoordningen. Om Organisationsskottet alltjämt anser att tillräckligt starka skäl föreligger för att särskilt reglera fastställandet av riktlinjer för begravningsverksamheten i 2 §, är det Kyrkorättsutskottets mening att detta bör inarbetas i punkten 3, som ett tillägg till och exemplifiering av befintlig lydelse (lydelse enligt SvKB 2016:1).

Kyrkorättsutskottet har, utöver vad som anförts ovan, ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot de föreslagna ändringarna.

Uppsala den 4 oktober 2017

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Sven Esplund, ordförande

Migelle Wikström, sekreterare

Beslutande: Sven Esplund, ordförande, Anders Roos, Jerry Adbo, Maria Lagerman, Sten-Arne Burman, Christina Andersson, Björn Andersson, Berit Bornecrantz Dias, Gunvor Torstensson, Boel Johansson, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom, Conny Tyrberg, Peder Fohlin och Carl Seved Tigerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Sebastian Clausson, Manilla Bergström, Sofia Särdaqvist, Hans Weichbrodt, Claes-Johan Bonde, Christina Blomqvist, Asta Matikainen Lecklin, Georg Lagerberg, Ingrid Smittsarve, Ann-Christine From Utterstedt, Mikael Eskilandersson och Birgitta Sedin.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.